

for hvilken nu Dispensationsretten forlænges, vil stille meget skarpe Betingelser for, at der gives Bevilling til at tage mere end 6 pCt. i Rente af Laan mod Sikkerhed i fast Ejendom. Thi det er jo en given Ting, at den Landbruger, der skal modtage Laan til en Rente af over 6 pCt. mod Pant i hans Ejendom, kommer til bestandig at arbejde sig dybere og dybere ned i Gæld, og naar der er Tale om, at der gives Bevilling til at tage 8—10 pCt. i Rente for Udlaan mod Sikkerhed i fast Ejendom, er vi inde paa noget, der er forkert; det maa kun kunne finde Sted, hvor Laanet er ganske kortvarigt og er en absolut Nødhjælp. Jeg haaber, og tror ogsaa, det vil blive praktiseret paa den Maade.

Det, vi trænger til nu, er at faa Renten og Gældsbyrden sat ned for Landbruget ved hensigtsmæssige Foranstaltninger. Det kan jeg imidlertid ikke komme nærmere ind paa ved denne Sags Behandling, men jeg skal kun, idet jeg tiltræder de stillede Ændringsforslag, udtale min Fortrøstning til, at den højtærede Indenrigsminister vil bruge den Dispensationsmyndighed, som her er givet ham, med stor Forsigtighed, saaledes at saadanne Bevillinger til at svare en Rente af endogsaa over 6 pCt. kun bliver givet i meget faa Tilfælde.

Indenrigsministeren (Kragh): Jeg kan kun udtale min Tilfredshed med, at Udvalget gennem den Form, det har givet Lovforslaget, fortsat bemyndiger Indenrigsministeren til at give Dispensation fra Bestemmelsen om, at der ikke maa svares højere Rente end 6 pCt. pro anno af Udlaan mod Pant i fast Ejendom. Bestemmelsen herom tages nu ud af sin Forbindelse med Boliglovgivningen og bliver til en selvstændig Lovgivning, hvad jeg maa finde fuldkommen rimeligt.

Dernæst maa jeg udtale min Forundring over den Maade, hvorpaa der fra visse Sider indenfor Offentligheden er taget paa det af mig oprindeligt fremsatte Lovforslag. Man har, vel nok vildledt ved Agitation fra forskellig Side indenfor visse Kredse af Ejendomsbesiddere, ment, at det forelagte Lovforslag betød en Adgang til en almindelig Forhøjelse af Rentefoden her i Landet for Laan mod Pant i fast Ejendom, og man har i Resolutioner forskellige Steder udtalt sig

derimod. Det er en fuldkommen forkert Opfattelse, der her har fundet Udtryk, idet Lovforslaget ikke var andet end en Fastslaaen af den Fremgangsmaade, som hidtil har været fulgt, og derigennem Tilvejebringelsen af en Simplifikation for Laantagerne, som fritoges for det Besvær og den Udgift, der hidtil har været forbundet med at skulle fremsende Andragender om saadanne Rentebevillinger til Trods for, at Bevillingen for det store Tal af disse Andragenders Vedkommende gaves rent automatisk. Denne Lempelse var det, Lovforslaget tilsigtede og intet som helst andet.

Man bliver nu, saaledes som Lovforslaget her ændres, ved den hidtidige Praksis, og derimod finder jeg, som sagt, ikke noget som helst afgørende at indvende. Hovedsagen er den, at man beholder den Bevægelsesfrihed, som muliggør det for den laansøgende at faa Laan, thi det nytter jo aldeles intet, at man ved Lovforanstaltninger fastsætter en Maksimalrente, til hvilken Penge ikke kan faas til Laans.

Man beskæftiger sig her — og det gælder ogsaa den Forespørgsel, som Udvalget har tilstillet Indenrigsministeriet — kun med den ene Side af Prisen for Laan, nemlig Renteudelsen, medens man i sine Overvejelser af denne Sag intet som helst Hensyn har taget til andre Sider af den Ydelse, som Laantageren maa præstere, foranlediget ved Provisioner, ved Kurser o. s. v. Og naar nu det ærede Medlem Hr. Zahle siger, at man har forundret sig over hans Paa-stand ved første Behandling om, at der i visse Tilfælde var taget indtil 8 pCt. for Laan, som var stiftet mod Pant i fast Ejendom, er der dertil intet som helst andet at sige, end at det ikke af den krævede Procentsats for Renten ses, hvilken Ydelse der maa præstere af Laantageren, men det bliver først klart, naar man undersøger, hvilken Del af det formelle Beløb der bliver Laantageren udbetalt, hvilke Provisioner og lignende der kræves af det laangivende Institut. Der er sikkert ingen i dette høje Ting, der har været i Tvivl om, at man i de senere Aar kan finde Renteudelser, som ligger helt op til 10 pCt., og det ærede Medlem ved jo ogsaa særdeles vel, at naar man f. Eks. for Hypotekforeningslaan til Rente af 5½ pCt. opnaar en Kurs af ca. 80, kommer